

Jaarverslag 2016.

Twintig jaar stichting De Mantelmeeuw betekent twintig jaar zorg bij mensen thuis, toen nog onder de naam Stichting Vrijwillige Terminale Thuiszorg Woerden. Met de komst van het Hospice in 2000 stond het begrip Mantelmeeuw al snel synoniem voor ons vrijwilligerswerk. Toch zullen we er blijvend voor moeten waken dat men onze stichting alleen identificeert met het Hospice en men daarom geen beroep op ons doet wanneer thuis sterven de wens is.

Twintig jaar Mantelmeeuw betekent ook een enorme ontwikkeling van de sector, de palliatieve zorgsector. We zijn weliswaar een onafhankelijke zelfstandige stichting, we zitten niet op een eiland. We moeten ons bewust zijn van de invloed van lokale en landelijke overheid en zorgverzekeraars en samenwerken met collega-organisaties binnen de palliatieve zorg aan de ene kant en vrijwilligersorganisaties op heel diverse terreinen aan de andere kant.

Er zijn grote uitdagingen waar we voor staan. Hoe houden we ons vrijwilligersbestand op peil en hoe vergroten we de kwaliteit van onze groep vrijwilligers? Hoe houden we de bijna-thuis-huis gedachte vast zonder ons te verliezen in allerlei protocollen en standaarden? Maar durven we ook kritisch te kijken naar onze zorg en ondersteuning en deze waar nodig te verbeteren zodat we passende zorg blijven bieden.

Er zijn ook bedreigingen. Met de grote veranderingen in de zorg wonen mensen langer thuis maar wordt de zorg thuis vaak wel zwaarder. Het gevaar dreigt dat onze vrijwilligers teveel gezien gaan worden als vervanging in plaats van aanvullende zorg.

We zien eveneens een toename van aanmeldingen voor het hospice, waarbij het hospice soms als een alternatief gezien wordt voor opname in een verpleeghuis en een terminaalverklaring niet altijd even hard te maken lijkt. En steeds vaker leidt dit ertoe dat mensen ook weer opknappen en weer uitgeplaatst moeten worden wat bij hospices in het hele land voor problemen zorgt bij gebrek aan opnamemogelijkheden elders.

Inhoudelijke vragen en opmerkingen die minstens zo belangrijk zijn als de financieringskant. Ook dat aspect is van groot belang voor onze kwaliteit en ons voortbestaan. Er zijn weinig garanties te geven op dat terrein maar we voelen ons optimistisch en werken zoveel mogelijk samen met de koepelorganisaties die onze belangen behartigen.

Aldus ligt het jaar 2017 met al zijn uitdagingen voor ons, eerst kijken we in dit verslag terug op het afgelopen jaar.

Organisatie van de zorg.

- Wie ontvingen van ons ondersteuning?

Thuiszorginzetten: 20 (10 mannen, 10 vrouwen)

Opnames hospice: 40 (17 mannen, 23 vrouwen)

Bezettingsgraad hospice: 71 %

Aantal mensen dat contact heeft gezocht met ons: 127 (62 voor informatie of aanmelding, 5 keer kwam het tot een volledige intake maar geen opname/inzet)

Bij 3 opnames kwam het niet tot een overlijden maar tot een overplaatsing. De ervaring leert ons dat dit één van de lastigste processen zijn voor alle betrokkenen. In plaats van een afscheid moet men een andere plek gaan zoeken voor hun naaste. Praktisch levert dit ook problemen op omdat de druk

op hospicebedden soms groot kan zijn en aan de andere kant de wachtlijsten bij verpleeghuizen snelle overplaatsing in de weg staat.

- Wie boden die (vrijwillige) ondersteuning of zijn op andere wijze bij onze organisatie werkzaam? En wat heeft afgelopen jaar plaats gevonden?

Zorgvrijwilliger, kookvrijwilligers, PR vrijwilligers, tuinman, huismeester en diverse losse taken. Een totale groep van 98 vrijwilligers.

De dagelijkse leiding lag bij het coördinatieteam bestaande uit: Thea van Dijk (secretariaat), Helmy Smit en Angela Weerelts (coördinatoren), Mirjam Bijlenga (directeur)

Het bestuur van de stichting ondersteunt het coördinatieteam en eindverantwoordelijk voor het beleid van de stichting: Jos Borghols (voorzitter), Margriet vd Kooi (vice-voorzitter), Marjo Broos (secretaris), Rob van Kesteren (penningmeester), Bouke Hummel (bestuurslid).

In 2016 heeft een vlootshow plaats gevonden om meer zicht te krijgen op onze vrijwilligersgroep en de toekomstbestendigheid. Conclusies die konden worden getrokken:

- Redelijk stabiele groep vrijwilligers. Werving nodig van 10-15 vrijwilligers per jaar.
- In de leeftijdsklasse 60-62 werving grootste effect, minimaal nog 10 jaar in staat vrijwilligerswerk te doen en vaak lang verbonden aan onze organisatie.
- Jongere vrijwilligers kennen lagere inzetbaarheid en verbinden zich korter aan de organisatie.
- Oudere vrijwilligers vaker kwetsbaar in drukke hospice maar vaak wel nog goed inzetbaar in thuiszorg.

Ook in 2016 is heeft een nieuwe groep van 8 vrijwilligers de basiscursus doorlopen en afgerond.

De vrijwilligersgroep laat zich sinds medio 2016 vertegenwoordigen door een klankbordgroep, bestaande uit 5 vrijwilligers. Optimale en open communicatie tussen de vrijwilligers en de leiding is hierbij leidend.

Vrijwilligers spelen gedurende het gehele afscheidproces een rol maar de laatste zorg na overlijden werd vaak door een klein groepje vrijwilligers en de coördinatoren uitgevoerd. Terwijl we voldoende redenen en mogelijkheden zagen om alle vrijwilligers in de gelegenheid te stellen deze zorgtaak op zich te nemen. Afgelopen jaar zijn alle vrijwilligers die dit wilde geschoold en ingewerkt zodat de laatste zorg een natuurlijk onderdeel uitmaakt van de totale vrijwilligerszorg.

- Rondom de samenwerking met andere disciplines binnen het Hospice:

De samenwerking met de thuiszorg is bekrachtigd met een vernieuwde samenwerkingsovereenkomst die de kwaliteit van de zorg en de kwaliteit van de samenwerking goed borgt en daarnaast inzichtelijk maakt hoe de substitutie van taken is geregeld tussen vrijwilligers en beroepszorg. In dit kader is er ook een financiële regeling afgesproken gebaseerd op deze substitutie en in wederzijds vertrouwen en samenwerking. Het ministerie van VWS beschouwt deze regeling als een goed voorbeeld binnen de palliatieve zorg.

Bij de inzet van de Specialist Ouderengeneeskunde is eveneens een vernieuwde afspraak van kracht. De zorg in het hospice valt onder de Zorgverzekeringswet (ZVW) en de zorg van een specialist ouderengeneeskunde valt onder de Wet Langdurige Zorg (WLZ). Vanuit de wettelijke mogelijkheid waarbij een SO de eerste lijn ondersteunt is een overeenkomst afgesloten met Careyn Weddesteyn.

Het veld om ons heen.

- Netwerk Palliatieve Zorg Noord west utrecht.

Binnen dit netwerk zijn we lid van de stuurgroep en zijn in samenwerking met een aantal andere organisaties een mooie samenwerking begonnen binnen het Cirkelteam. De Mantelmeeuw levert de projectleider en één van de leden van het Cirkelteam. Het Cirkelteam is een team van experts wat patiënten en hulpverleners ondersteunt wanneer daar behoefte aan is met het oog op aanwezig of te verwachten complexiteit. Dat kan om zeer diverse vraagstukken gaan, bijv. rondom sociale problematiek (mantelzorgbelasting), pijnbestrijding, geestelijke of psychische nood enz. Het Cirkelteam voldoet aan het beoogde doel; minder ziekenhuisopnames en meer mensen overlijden op de plek van hun keuze met goede kwaliteit van zorg.

De methodiek Palliatief redeneren is een veelgebruikte methodiek binnen het Cirkelteam en de palliatieve zorg. Vanuit het Cirkelteam is een grote scholing georganiseerd waar ruim 80 zorgverleners op afkwamen.

Het netwerk NWU maakt samen met nog 6 netwerken deel uit van het consortium Septet. De in totaal 7 consortia hebben de opdracht om kwaliteitsverbeteringen te bewerkstelligen binnen de palliatieve zorg via de pijlers onderwijs, onderzoek en zorg. Binnen het consortium Septet is een aanvraag gedaan via Zonmw voor het project Hopevol. Dit project heeft tot doel inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van passende hospicezorg voor iedereen en hoe te komen tot toekomstbestendig hospicezorg. Wij hebben meegewerkt aan de aanvraag. Het project is niet gehonoreerd maar gaat in 2017 in afgeslankte vorm toch deels opgepakt worden.

- Netwerk Informele Ondersteuning.

We nemen zeer actief deel aan dit netwerk. Met ongeveer 30 informele organisaties uit Woerden laten we een gezamenlijk geluid horen: Vrijwilligershulp voor U! We hebben een PR campagne gevoerd om inwoners van Woerden te stimuleren meer gebruik te maken van de voorliggende voorzieningen die er zijn. Zowel voor verwijzende instanties als voor de inwoner van Woerden is een informatiefolder uitgegeven met een duidelijk overzicht van de organisaties en met welke ondersteuningsvragen men er terecht kan. Daarnaast is er uit ons midden een ambassadeur informele ondersteuning aangesteld die ons vertegenwoordigt richting gemeente en de formele zorg. Ook is de onderlinge bekendheid vergroot zodat er meer warme doorverwijzing plaatsvindt wanneer mensen aankloppen bij de verkeerde organisatie.

- VPTZ

Als betrokken lid nemen we deel aan meerdere werkgroepen waaronder de klankbordgroep Bijna thuis huizen. Het is voor ons van belang dat er een wisselwerking is tussen de VPTZ als onze belangenbehartiger en kennisbank en wij als lokale organisatie. We zijn ons bewust van de input die nodig is vanuit de praktijk zodat VPTZ deze rol voor ons kan vervullen. We zien een ontwikkeling waarbij die verbinding verstevigd is afgelopen jaar en VPTZ ook meer gebruik maakt van de deskundigheid en kennis in het veld. Daarnaast is er een beweging gaande rond de hospicezorg om meer eenheid te creëren in een zeer gevarieerd landschap van hospicevoorzieningen. Wij juichen deze beweging toe maar zijn ook oplettend en positief kritisch op mogelijke gevolgen. De behoefte en beleving van de zorgvrager moet altijd leidend zijn en niet de behoefte van organisaties om instrumenten en standaarden leidend te laten zijn vanuit een control en beheers cultuur.

- VWS

Het ministerie heeft veel aandacht voor palliatieve zorg. En heeft hier ook geld voor over. Dit is gebleken doordat de subsidieregeling is uitgebreid en ook inzetten van vrijwilligers in verpleeghuizen mogelijk is.

Maar ook door een consultatiebijeenkomst met verschillende organisaties uit het veld waarbij knelpunten naar voren konden worden gebracht.

Daarnaast is toegezegd het subsidiebudget mee te laten groeien. Nu is gebleken dat het aantal mensen wat landelijk gebruik maakt van ondersteuning sneller groeit dan dit budget. Hier zal door VPTZ over onderhandeld moeten worden.

In het begin van het jaar was sprake van veel onrust rondom hospices in financiële nood. Dit betrof met name de high care huizen met veel (o.a. verpleegkundig) personeel in dienst. Ons hospice kent door de wijze waarop wij de zorg organiseren dit probleem niet. Vrijwilligers hebben een verantwoordelijke rol en werken meer uren zelfstandig zonder dat dit afbreuk doet aan de kwaliteit van zorg.

Deze onrust heeft er ook toe geleid dat VWS een praktijkteam Palliatieve zorg heeft ingesteld waar knelpunten direct gemeld kunnen worden en men ook handvatten geeft om het knelpunt op te lossen, in eerste instantie of in een later stadium. Wij hebben meerder malen gebruik gemaakt van het praktijkteam.

- Collega hospices

Als organisatie zijn we vooral lokaal gericht maar werken wel nauw samen met andere hospices. Door het uitwisselen van kennis, in elkaars 'keuken' te kijken en hospices in oprichting van informatie te voorzien. En gezamenlijk op te trekken in eerder genoemde klankbordgroep. In onze omgeving verschijnen nog steeds nieuwe initiatieven. Afgelopen jaar is het hospice in Oudewater open gegaan, een hospice met een korte lijn naar ons en waar mogelijkheden liggen om op verschillende aspecten de samenwerking te intensiveren.

Publiciteit.

Elk jaar hebben we een aantal activiteiten die gericht zijn op het vergroten van onze bekendheid.

We noemen:

De collecte, die ook dit jaar weer met ruim 100 collectanten zorgde voor een record opbrengst van € 15000,- .

Deelname aan de Rabobank fietstocht.

Voortzetting van ons project Levensjas door aantrekken van een 2de trainster en meer scholen te benaderen.

En we sloten het jaar af met een mini-kerst-korenfestival tijdens de winterfair.

En verschillende persmomenten.

Financiën.

2016 hebben we positief afgesloten. Zie de Financiële jaarrekening 2016 op de ANBI pagina op onze site.